

ת"פ 69934/07/18 - מדינת ישראל נגד שלמה ביטון

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 69934-07-18 מדינת ישראל נ' ביטון
תיק חיצוני: 378865/2016

בפני כבוד השופט דוד שאול גבאי ריכטר
המאשימה מדינת ישראל
ע"י פמ"י (פלילי)

נגד שלמה ביטון ע"י ב"כ עו"ד עידן גמליאלי
הנאשם

החלטה

בעניין צו לפי סעיפים 74 ו-108 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982

1. לפני בקשת המדינה לבטל את החלטתי מיום 18.6.2019, במסגרתה הוריתי לחברת החשמל למסור לפרקליטות בתוך 10 ימים כל תרשומת שיש בידה, לגבי הממשק שלה עם המשטרה בנוגע לאירוע מיום 25.8.2016, וכן עליה למסור מדוע, אם בכלל, בוצעה פניה ישירה לימ"ר בעניינו של הנאשם.
2. בנוסף ובמקביל, הוריתי למשטרת ישראל ו/או לימ"ר ירושלים למסור לפרקליטות את הצד שלהן בממשק עם חברת החשמל בנוגע לאירוע הנדון. הוריתי, כי ככל שמדובר בחומרים חסויים, הם יועברו לפרקליטות וזו תשקול צעדיה, כשעל הפרקליטות לעדכן את הסניגור בתוצאות הצו, שאמור היה להיות מבוצע עד ליום 14.7.2019.
3. כמו-כן הוריתי לפרקליטות לברר מול גורמי החקירה מדוע זומנו העדים קורנפלד ורוסו שנתיים לאחר האירוע, וככל שקיימות תרשומות בעניין זה, או שהבירור יניב תשובות חדשות, על הפרקליטות להעביר את תוצאות הבירור לסניגור עד ליום 14.7.2019. לצורך הדיון, הוראות אלו יכונן להלן - **הצו**.

רקע

כתב האישום

4. נגד הנאשם כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירות איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין**) באירוע נשוא האישום הראשון, ותקיפת שוטר והפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיפים 273 ו-275 לחוק העונשין (בהתאמה) באירוע נשוא האישום השני.

עמוד 1

5. מעובדות האישום הראשון עולה, כי רונן רוסו (להלן - **המתלונן**), עבד במדור גניבת חשמל בחברת החשמל. ביום 25.8.2016, הגיע המתלונן לביתו של הנאשם אגב תפקידו, כדי להחליף את שעון החשמל בדירה. במהלך עבודתו של המתלונן בדירה, איים עליו הנאשם בכך שהתקרב עם פניו אליו באופן מאיים, תוך שהיטה את גופו לכיוון המתלונן, הניף את ידו מלמעלה למטה ובטון דיבור גבוה אמר לו, בין היתר: "אני יודע מי אתה, אני ביררתי עליך, אתה גר ברחוב הטורים, המשפחה שלך שמה ואם צריך אנחנו נגיע אליך לשמה וכדאי שיהיה בסדר", "אני שמעתי שאתה עושה בעיות לאנשים ומסבך אנשים וכדאי שהכל יהיה בסדר", "אם אני אסבך אותך, זה בגדול" ו"הר והר לא נפגשים... אבל אנחנו ניפגש". בהמשך לכך, במהלך החלפת השעון בידי המתלונן וגם לאחר מכן, הנאשם חזר והדגיש בפניו, כי הוא יודע את מקום מגורי משפחתו של המתלונן.

6. מעובדות האישום השני עולה, כי ביום 4.9.2016, הגיעו ארבעה שוטרים לבצע חיפוש ומעצר שיפוטי בבית הנאשם. בשלב בו ביקשו השוטרים לבצע את צו המעצר הנאשם הפריע להם בכך שאמר לשוטר: "מי אתם בכלל, אני יעמוד ואתה לא תגיד לי מה לעשות", וכן השתולל והניף את ידיו לכל עבר כדי להתנגד לניסיון לעצרו בידי שניים מהשוטרים. תוך כדי כך הוא דחף את אחד השוטרים והיכהו בפניו כדי למנוע את איזוקו.

ההלך

7. הנאשם כפר במיוחס לו, והחלו להישמע לפניו הראיות.

8. במהלך שמיעת הראיות, במסגרת פרשת התביעה התברר, כי המתלונן פנה לממונים עליו בחברת החשמל, ואלה הינחו אותו להגיש תלונתו לימ"ר ירושלים, כשעל פניו, הדבר מעורר תהיות, שכן היחידה המרכזית אינה עוסקת בשגרה בעניינים מסוג זה (פרו' עמ' 9, ש' 28-29). על-פניו, אמור היה להיות ביטוי לכך בתרשומת אצל חברת החשמל או אצל המשטרה, אך לטענת הצדדים, אין בנמצא תרשומת כזו בחומר הראיות הקיים. ב"כ שני הצדדים טענו בעת הדיונים כי עובדות אלו לא היו ידועות להם (**שם**, ש' 31, עמ' 10, ש' 1).

9. לנוכח התהיות שעלו במהלך שמיעת הראיות, ניתן על-ידי הצו שלעיל.

10. יצוין, כי נרשם מפי ב"כ המדינה בעת הדיון, כי זו תבחן את בקשת הסניגור להמשך בדיקת חומרי החקירה, וככל שתמצא לנכון, תגיב למתן הצו בכתב, כפי שעשתה, כשבועיים לאחר מתן הצו (פרו', עמ' 33, ש' 23-25). מכאן שכבר כעת אני דוחה את טענתו המקדמית של הסניגור, לפיה יש לדחות הבקשה בהיעדר אכסניה דיונית המצדיקה את הגשתה.

הבקשה לביטול הצו

11. המדינה טוענת כך:

ראשית, הפסיקה הנוהגת שוללת מבית המשפט סמכות להורות על השלמות חקירה תחת האכסניה של סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן - **החסד"פ**);

שנית, לבקשת ההגנה אין רלבנטיות לבירור האישום, שכן איזו חשיבות יכולה להיות לזהות היחידה שחקרה את עניינו של הנאשם? אין בתשובות על שאלה זו להשליך על מידת הוכחת אשמו של הנאשם ביחס למיוחס לו;

שלישית, גם אם התקיים ממשק בין חברת החשמל לימ"ר בעניין נשוא כתב האישום (והדבר מוכחש), הרי שהמשטרה פעלה מכוח צו שיפוטי, כשעצם קבלת הצו מדברת בעד עצמה בהקשר לתקינות ההליך;

רביעית, תרשומת פנימית אינה בגדר חומרי חקירה וממילא לא ניתן להמציאה להגנה;

חמישית, הבקשה אינה אלא "מסע דיג" של ההגנה, מבלי שהונחה תשתית מספקת להוכחת הצורך בביצוע הפעולות האמורות.

12. הסניגור עומד על קיומו וביצועו של הצו מהטעמים הבאים:

ראשית, למאשימה אין זכות מוקנית להתנגד להחלטה, ולכן יש לדחותה על הסף - כאמור - דחיתי טיעון זה;

שנית, אין מדובר בהשלמת חקירה או בבקשה ליצור ראיות חדשות, אלא בבירור ביחס לחומרי חקירה קיימים, שכן על-פי לשון הצו, מדובר בחומרי חקירה שאמורים להיות מצויים אצל הימ"ר או אצל חברת החשמל, וזאת לנוכח עדות המתלונן לגבי פנייתו לגורמים בחברת החשמל, אשר פנו בעקבות כך למשטרת ישראל - עובדה נטענת שאין לה גיבוי בחומרי החקירה שקיבל הנאשם, ושעל פניו, אמור להיות לה ביטוי בהם;

שלישית, מדובר בחומרי חקירה רלבנטיים, שכן על-פניו, פנייתו של המתלונן למנהליו במסגרת פניה ראשונית על האירוע היא בגדר מסירת גרסה ראשונית לדברים, וזאת במנותק משאלת הקשר של ימ"ר לאירוע; כמו כן מדברי המתלונן עולה, כי יוזמי הגשת התלונה היו הממונים עליו, וגם על כך אין תיעוד; כמו כן מדברי המתלונן עולה כי הונחה לפנות לימ"ר - הנחיה זו מעוררת תהיות לגבי מניעה של המשטרה לטעמו של הסניגור כל אלה תומכים ברלבנטיות החומרים המבוקשים;

רביעית, ככל שהצו נוגע לחומרים המצויים בחברת החשמל, הרי שצו נופל בגדרו של סעיף 108 לחסד"פ הנוגע להמצאת מסמכים ומוצגים.

13. יצוין, כי המדינה ציינה בסיפא לבקשתה, כי "בבדיקה שערכה המאשימה, לא נמצאו רשומות או מסמכים בנוגע לשאלה מדוע אירוע זה מיום 25.8.2016, נחקר בימ"ר ולא ביחידה אחרת, ולכן לא ניתן ללמוד על הממשק אודות האירוע דנן" (ס' 14 לבקשה). בהקשר זה ציין הסניגור, כי לא ברור טיב הבדיקה שבצעה המדינה, והוא יוצא מנקודת הנחה כי בדיקה זו בוצעה אצלה ולא אצל חברת החשמל והימ"ר.

דין והכרעה

14. לאחר ששמעתי את הצדדים בדיון ההוכחות, ולאחר שקראתי את טיעוניהם, אני סבור כי יש לדחות את בקשת המדינה לביטול הצו שניתן על-ידי.

15. ייאמר תחילה, כי אני דוחה את ניסיונה של המדינה לשוות לצו שניתן משמעות של יצירת ראיות חדשות, ועל-כן, הפסיקה אליה הפנתה המדינה אינה רלבנטית לענייננו.

אך ברור הוא, שדבריו של עד, ובוודאי דבריו של מתלונן, הנמסרים לראשונה לגורם אחר בנוגע לאירוע נשוא כתב אישום, הם בגדר "חומר חקירה מובהק", שאמור להיות מתועד, ובבוא היום צריך להיות חשוף בפני הנאשם וסניגורו. חזקה על גוף סטטוטרי דוגמת חברת החשמל, המהווה, במידה רבה, זרוע של המדינה בתחום עיסוקו, כי היא עורכת תרשומות בעניין. היעדרן הוא בגדר חסר ראיתי, הפועל לזכותו של נאשם ולא לחובתו. לכן, בירור המאשימה בעניין זה אצל חברת החשמל, צריך להניב תשובה אם חומר זה קיים, אם לאו. אם חומר זה קיים, יש להעבירו לסניגור בכפוף לדיני החיסיון (לדוגמה: אי חשיפת שיטות פעולה וחיסיון מקורות). אם חומר זה אינו קיים, על המדינה לפרט את אופן ביצוע הבירור, ולאיזה גורם פנתה, ומה הן הפעולות שבוצעו בהקשר זה.

16. מכאן, שעל-פניו אין מדובר בשאלה של "יצירת ראיות חדשות", שכן - בין שאלו קיימות אצל חברת החשמל, ובין שאלו אינן קיימות - נדרשת חשיפתן או נדרש מתן הסבר להיעדרן. תפקידו של סניגור לעורר ספק, ותפקידה של המדינה להוכיח אשמה מעבר לספק סביר. כמובן שבהקשר זה, מחדל למסור הסברים סבירים לחסר ראיתי, פועלים לחיזוק הספק. אומר, כי ספק זה, נוגע לכל המתואר בכתב האישום, ולא דווקא לעצם האירוע עצמו, ובאופן מצטבר ופוטנציאלי, עשויים חסרים ראיתיים להוביל לתוצאה של פגיעה בעוצמת הראיות, על כל המשתמע מכך.

17. בין אם הדבר נופל בגדר סמכות בית המשפט לפי סעיף 74 לחסד"פ, ובין אם הדבר נופל בגדר סמכותו לפי סעיף 108 לחסד"פ, מדובר בהוראה המתיישבת עם סמכותו של בית המשפט לברר, גם ביוזמתו הוא, עובדות, במסגרת מטרתו הנעלה של הדין הפלילי - הירידה לחקר האמת. זה המקום להזכיר את הוראות סעיף 108 האמור, עם ההדגשים המתחייבים:

"108. בית המשפט רשאי, לבקשת בעל דין או מיזמת בית המשפט, לצוות על עד שהוזמן או על כל אדם אחר להמציא לבית המשפט במועד שיקבע בהזמנה או בצו, אותם מסמכים הנמצאים ברשותו ושפורטו בהזמנה או בצו".

18. לא זו אף זו. אלא שהצו שניתן על-ידי אינו גורף אלא ממוקד ביותר, ונוגע אך ורק לאירוע נשוא האישום הראשון ותיעודו, ככל שהוא נוגע לממשק שבין חברת החשמל למשטרה. ומדוע הוא רלבנטי? מאותה סיבה שמתן אמרה של מתלונן "בזמן אמת" מהותית ונוגעת לליבת האישום ועובדותיו, כך גם האופן שבו טיפלה חברת החשמל באותה אמרה, עשוי ללמד כיצד התייחסו אליה אותם גורמים, ואיזה מידע הועבר על-ידם לגוף החוקר במשטרת ישראל - ימ"ר במקרה זה. גם כאן, ככל שקיימת תרשומת היא רלבנטית במהותה לאישום הראשון, ויש לחושפה בכפוף לכללי החיסיון.

19. מקל וחומר, כי צו שניתן לחברת החשמל, מגובה בצו מקביל שניתן למשטרה ולימ"ר, וההיגיון העומד מאחוריו הוא אותו היגיון ממש.

20. אשר לחלקו השני של הצו, הנוגע לבירור נסיבות זימונם בשנית של המתלונן וקורנפלד להשלמת חקירה - גם כאן מדובר בעניין מהותי להגנתו של הנאשם, שעל-פניו, לא ניתן לו הסבר סביר - מדוע היה צורך בהשלמת חקירה. ככל שקיים הסבר לכך המגובה בתרשומת שאינה תרשומת פנימית, יש להעבירו לנאשם ולסניגורו.

21. לטעמי, דברי המדינה בסעיף 14 לבקשתה הם לקוניים וטעונים פירוט - היכן בדקה, ומול אילו גורמים. ככל שהדברים יפורטו, עומדת למדינה חזקת תקינות המעשה המינהלי, ודיי יהא בתשובה מפורטת בהקשר זה, כדי לעמוד בדרישות הצו שניתן על-ידי.

הערות לסיום

22. אציין, כי התמונה הכוללת שעלתה משמיעת העדים עד כה במסגרת פרשת התביעה, אכן מעוררת שאלות ביחס לאופן התנהלות היחידה החוקרת כלפי הנאשם. אינני קובע מוסרות, אך עלולות להיות לשאלות אלו השלכות על אופן הבנת מצב הדברים, נשוא האישום השני (האירועים בביתו של הנאשם), בבואי להכריע את הדין. אך מובן, כי התמונה הראייתית טרם הובררה, טרם הושלמה פרשת התביעה וטרם נשמעו עדי ההגנה. אלא שבשלב בו אנו מצויים, השאלות שהעלה הסניגור רלבנטיות לבירור אשמו של הנאשם ומכלול הנסיבות סביב האירועים, ולכן ניתן הצו כפי שניתן.

23. נדמה לי, כי המאשימה עושה שימוש תדיר ומיותר במונח "מסע דיג", בהקשר של בקשות לקבלת חומרי חקירה, גם כשהדבר אינו מתאים לנסיבות העניין. אם היה מדובר בבקשות רחבות היקף, הנעדרות קשר לליבת האישומים, ניחא. אך כאשר בצו מדוד ומדויק שניתן בהקשר לאירוע עצמו ולהתנהלות גורמי החקירה בו, לרבות התנהלות חברת החשמל, לא סברתי כי מדובר ב"מסע דיג", אלא בבקשה הגיונית ומדודה, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בצו שניתן.

סוף דבר

24. לנוכח האמור, בקשת המדינה נדחית. עליה לבצע את האמור בצו מיום 18.6.2019 עד ליום 22.9.2019.

המזכירות תשלח לצדדים.

ניתנה היום, י' אב תשע"ט, 11 אוגוסט 2019, בהעדר הצדדים.

